

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 3. september 2020
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Henrik Overgaard Morsing
Sagsnr.: 2020-0030-4370
Dok.: 1532903

Hermed sendes endelig besvarelse af spørgsmål nr. 1462 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 15. juni 2020. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Nick Hækkerup

/

Mette Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1462 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for, om der bør indføres en mulighed for at sætte fordringer i bero, så længe der pågår en efterforskning vedrørende misbrug af en borgers Nem-ID el. lign. til at begå økonomisk kriminalitet, således at den berørte borger ikke skal kaldes i retten eller tvinges til at afdrage på udeståender, borgeren måske er uskyldig i?”

Svar:

1. Jeg har stor forståelse for de problemstillinger vedrørende identitetstyveri, som spørgeren rejser i dette og de følgende to spørgsmål. Det må opleves som meget grænseoverskridende at blive udsat for identitetstyveri og pludselig at blive afkrævet penge for varer, man ikke har købt, eller lån, man ikke har optaget. Derfor vil Justitsministeriet sammen med andre ministerier undersøge, om det er muligt at gøre mere for at beskytte ofrene for identitetstyveri, uden at det stiller de erhvervsdrivende ringere.

2. Justitsministeriet kan generelt oplyse, at en borger, der skylder penge, kan blive indkaldt til et møde i fogedretten, hvor den, der har penge til gode, kan forsøge at få fogedrettens hjælp til at inddrive gælden.

Hvis skyldneren mener, at vedkommende ikke skylder pengene – f.eks. fordi den pågældende mener sig udsat for et identitetstyveri – eller vil protestere over andet i sagen, kan den pågældende gøre indsigelser på mødet. Hvis fogedretten ikke kan tage stilling til protesten med det samme, kan fogedretten udsætte sagen til et nyt møde, hvor der er afsat mere tid til at behandle sagen. Alt efter protestens karakter kan fogedretten også i stedet henvise sagen til civilretten, hvor der vil blive indledt en retssag på grundlag af fogedsagen.

Endvidere kan fogedretten udsætte sagen, hvis sagen bør afvente udfaldet af en anden retssag eller administrativ sag, eller der foreligger andre særlige grunde.

Det kan i den forbindelse oplyses, at det klare udgangspunkt i dansk ret er, at man ikke bliver aftaleretligt forpligtet af en erklæring, der uberettiget afgives i ens navn eller ændres efter afgivelsen. Dette gælder også over for en løftemodtager, som er i god tro. Det beror dog på en konkret vurdering, som henhører under domstolene, af den enkelte sags omstændigheder, om eksempelvis en NemID-indehaver bliver aftaleretligt forpligtet ved misbrug af

NemID-indehaverens digitale signatur. Efter omstændighederne kan NemID-indehaveren blive aftaleretligt forpligtet f.eks. ved at have udvist ufor-sigtig adfærd.

Det har hidtil ikke været en politimæssig opgave at håndtere civile opgaver for forurettede i de sager, som politiet efterforsker, herunder koordi-nation af kontakt til private firmaer, pengeinstitutter m.v., på vegne af den forurettede. Hvis en borgers identitet misbruges, kan politiet vejlede den forurettede om at søge advokatbistand for at sikre korrekt håndtering af eventuelle civile krav, der udspringer af strafbare forhold, som den foruret-tede har været udsat for. Herudover kan civile krav påtales under straffesa-ger i henhold til reglerne i retsplejelovens kapitel 89.

3. For så vidt angår hæftelse for uautoriserede betalingstransaktioner har Ju-stitsministeriet gennem Erhvervsministeriet indhentet en udtalelse fra For-brugerombudsmanden vedrørende betalingslovens §§ 97-100 og misbrug af Nem-ID. Forbrugerombudsmanden oplyser i den forbindelse:

”Betalingslovens §§ 97-100 indeholder en række hæftelsesreg-ler, der regulerer fordelingen af tabet mellem betaleren og beta-lingstjenesteudbyderen i tilfælde af uautoriserede betalinger og andres uberettigede anvendelse af en betalingstjeneste.

Som udgangspunkt hæfter betalerens udbyder i forhold til beta-leren for tab som følge af uautoriserede betalingstransaktioner, jf. betalingslovens § 99.

En række særlige omstændigheder beskrevet i lovens § 100, stk. 2-5, kan medføre, at betaleren selv skal bære tabet helt eller del-vist (selvrisiko). Betaleren hæfter som altovervejende hovedreg-el med op til 375 kr., når de uautoriserede transaktioner er gen-nemført ved hjælp af den personlige sikkerhedsforanstaltning som fx en pinkode eller Nem-ID, jf. § 100, stk. 3. Betaleren kan risikere at skulle hæfte med op til 8.000 kr., eller for hele tabet selv, hvis forbrugeren selv har gjort misbruget muligt.

Hvis den uberettigede tilegnelse af den til betalingstjenesten hø-rende personlige sikkerhedsforanstaltning ikke kunne opdages af betaleren forud for den uberettigede anvendelse, hæfter beta-lerens udbyder for hele tabet, jf. § 100, stk. 8.

Det finansielle ankenævn har en omfattende praksis om tabsfor-delingen mellem betaleren og betalingstjenesteudbyderen efter de pågældende hæftelsesregler. Det fremgår af ankenævnets års-beretning fra 2019, at forbrugerne opnåede et positivt resultat i størstedelen af de afsluttede sager om misbrug af en betalings-tjeneste.

Nem-ID udgør ikke en betalingstjeneste. Misbrug af Nem-ID vil kun være omfattet af de ovenfor beskrevne forbrugerbeskyttende hæftelsesregler i betalingsloven, hvis Nem-ID'et anvendes som personlig sikkerhedsforanstaltning til fx at hæve/overføre penge fra Nem-ID-indehaverens konto.

Betalingslovens hæftelsesregler finder derfor kun anvendelse ved misbrug af Nem-ID til fx optagelse af lån, hvis låneprovet er indsat på Nem-ID-indehaverens konto, hvorfra vedkommende, der har misbrugt Nem-ID'et, hæver/overfører beløbet. Den uberettigede hævning udgør i så fald en uautoriseret betalingstransaktion.”